

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4Cob/62/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8811205673
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 12. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tóth
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8811205673.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tótha a členov senátu JUDr. Viery Zolňakovej a JUDr. Mareka Košča v právnej veci žalobcu: M. M..F., B. X/XXXX, M., správca konkurznej podstaty úpadcu: K. V., O.. XX.X.XXXX, V. M., U. XX, P. C.: XX XXX XXX, proti žalovanému: GABIKA s.r.o. v likvidácii, so sídlom Vranov nad Topľou, Herlianska 457, IČO: 36 844 306, zastúpenej advokátom JUDr. Stanislavom Kaščákom, advokát so sídlom Vranov nad Topľou, Ulica 1. mája 1246, o zaplatenie 19.283,02 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 29.10.2013 č.k. 11Cb/76/2011-363 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch:

1. o zamietnutí žaloby žalobcu na zaplatenie:

- ušlého zisku za obdobie od 1.12.2010 do 31.3.2011 v sume 3.182,24 eur s úrokom z omeškania 9 % ročne od 14.10.2011 do zaplatenia,

- odstúpného 11.583,17 eur s úrokom z omeškania 9 % ročne od 14.10.2011 do zaplatenia

2. o povinnosti žalobcu zaplatiť žalovanému 2.777,57 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Vranov nad Topľou rozsudkom č. k. 11Cb/76/2011-363 žalobu žalobcu zamietol. Žalobca je povinný žalovanému sumu 3.546,21 euro do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobca je povinný nahradiť žalovanému trovy konania, o ktorých súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku. V odôvodneniach súd uviedol, že žalobca sa domáha zaplatiť 19.283,02 euro spolu s úrokom z omeškania 9 % ročne, ako aj zmluvnej pokuty 9,25 % ročne zo sumy 14.153,44 euro odo dňa doručenia žaloby žalovanému do zaplatenia a náhrady trov konania titulom nezaplatenej provízie obchodnému zástupcovi - žalobcovi za mesiac október, november 2010 vo výške 2.823,65 euro, doplatiť províziu za predaj tovaru C.. B. vo výške 2.305,93 euro a nároku za ušlý zisk za obdobie od 1.12.2010 do 31.3.2010 vo výške 3.338,12 euro a nároku na zaplatenie odstúpného vo výške 10.815,02 euro. Žalobca návrh odôvodnil uzavretím Zmluvy o sprostredkovaní č. X/XXXX zo dňa 5.1.2008 medzi žalovanou GABIKA s.r.o. ako záujemcom a žalobcom ako sprostredkovateľom, pričom podľa bodu III. predmetom zmluvy a bodu 2.1 sprostredkovateľ sa zaväzuje vyvíjať pre záujemcov obchodnú činnosť smerujúcu k vyhľadávaniu tretích osôb na uzavretie zmluvy o predaji tovaru spoločnosti F. XX M. v rámci maloobchodnej siete na území Slovenskej republiky. Zmluva o sprostredkovaní je podľa obsahu zmlúv o obchodnom zastúpení podľa § 652 a nasl. Obch. zákonníka č. 513/1991 Zb. Ak žalovaná obchodná spoločnosť listom 6.12.2010 odstúpila od zmluvy o sprostredkovaní, pričom žalobca neporušil žiadne povinnosti vyplývajúce zo zmluvy, potom podľa § 668 ods. 3 Obchodného zákonníka, jedná sa o výpoveď zmluvy s výpovednou dobou 3 mesiace, ktorá skončila 31.3.2011. Za obdobie od 1.12.2010 do 31.3.2011 žalobcovi ušiel zisk v rozsahu 3.182,24 euro (rozdiel medzi očakávanou províziou a predpokladanými nákladmi za toto obdobie), ako aj odstúpné vo výške očakávanej výročnej priemernej provízie 11.583,17

eur, vypočítané podľa § 669 Obchodného zákonníka. Na výkon činnosti obchodného zástupcu nebola vyplatená provízia za október 2010 v celkovej výške 888,21 euro, za november 2011 1.935,44 eur. Ďalej žalobca doučtoval 6 % provízie z obchodných prípadov sprostredkovaného tovaru pre odberateľa C.. B. v celkovej čiastke 2.305,93 eur. V zmluve o obchodnom zastúpení bola dohodnutá provízia 7 %, ktorá bola navýšená na 8 % z predaja tovaru, pričom v prípadoch predaja tovaru C.. B. žalovaná obchodná spoločnosť vypláca len 2 %. Žiada doplatiť 6 % z týchto obchodných prípadov týkajúcich sa dodávky tovaru pre C.. B. v období február až október 2010 (výpočet na č.l. 134 spisu). Provízia za október 2011 bola účtovaná faktúrou č. XXX/XXXX na sumu 1.776,43 euro, pričom podľa výdavkového dokladu z 8.11.2010 bola zaplatená časť 888,22 eur. Zostalo doplatiť túto sumu, plus províziu za mesiac november 2010, ktorá bola účtovaná faktúrou č. XXX/XXXX na čiastku 2.235,44 euro, pričom 8.12.2011 bola zaplatená záloha 300 eur. Zostalo doplatiť 1.935,44 euro. Doučtovanie provízie K. C.. B. bola účtované faktúrou č. XXX/XXXX na čiastku 2.305,93 eur a to za obdobie február až október 2010. Čo sa týka priemernej ročnej provízie, tak v roku 2008 žalobca z celkových provízií z obchodných zastúpení mal províziu 263.355,- Sk (8.741,78 eur), v roku 2009 províziu 11.392,- eur a v roku 2010 províziu 12.305,55,- eur. Ročná provízia v priemere je 10.815,02 eur, ktorú žalobca požaduje ako odstupné podľa § 669 Obchodného zákonníka.

2. Žalovaná so žalobou nesúhlasila. Žalobca nevykonával žiadne obchodné zastúpenie pre žalovanú obchodnú spoločnosť, čo vyplýva aj z textu bodu II./1 zmluvy o sprostredkovaní, kde sprostredkovateľ sa zaväzuje vyvíjať činnosť pre záujemcu smerujúcu k vyhľadávaniu tretích osôb na uzavretie zmluvy o predaji tovaru spoločnosti F. M. v rámci maloobchodnej siete na území Slovenskej republiky. Žalovaná obchodná spoločnosť bola obchodným zástupcom spoločnosti F. M. (spoločnosť F. R. F. S. - F..R..U., F.E..D.. M.). Zmluva o obchodnom zastúpení podľa § 652 a nasl. Obchodného zákonníka zo dňa 25.10.2007. Žalovaný nemal so žalobcom uzavretú zmluvu o obchodnom zastúpení, potom nevzniká nárok na vyplatenie odstupného. Navyše došlo k odstúpeniu od zmluvy a po odstúpení od zmluvy žalobca nemá ani nárok na ušlý zisk za obdobie od 1.12.2010 do 31.3.2011. Čo sa týka provízie za október až november 2011, kde sa požaduje doplatok 6 % pri obchodných prípadoch odberateľky C.. B., táto je franchisingovou zmluvou odberateľov medzi spoločnosťou F. R. C.. B.. Podľa bodu III. podbodou 3.4 sprostredkovateľovi nevzniká nárok na odmenu v obchodných prípadoch maloobchodného predaja záujemcu. C.. B. priamo objednávala tovar od spoločnosti F., preto ani žalovaná obchodná spoločnosť nemá nárok na vyplatenie provízie od spoločnosti F... Preto nemal vzniknúť nárok na vyplatenie provízie sprostredkovateľovi - žalobcovi. Žalobca mal platne dojednanú províziu 7 % a omylom mu bola vyplácaná provízia 8 %. U žalobcu tak vzniklo bezdôvodné obohatenie 1 % z obchodných prípadov v rokoch 2009 a 2010 v celkovej čiastke 2.777,57 eur. V roku 2009 žalobca vykázal províziu 11.392,- eur, čo je ekvivalent 8 % a 1 % dáva sumu 1.424,- eur. Obdobne pri roku 2010 je vykázaná provízia 10.828,57 eur, čo je hodnota 8 % z predaného tovaru a 1 % je 1.424,- eur. Je neoprávnené vyplatená provízia 2.777,57 eur a žalovaná obchodná spoločnosť to žiada vrátiť ako bezdôvodné obohatenie. Pri C.. B. zmenou obchodného predaja definovaného podľa bodu 3.6 zmluvy o sprostredkovaní, žalobcovi nevzniklo právo na výplatu provízie za priamy predaj tovaru spoločnosťou F. C.. B.. Keď C.. B. objednala tovar a 6 % z toho je 2.305,73 eur, tak 2 % provízie vyplácanej žalobcovi predstavujú 768,64 eur. Aj túto sumu žiadala žalovaná obchodná spoločnosť vrátiť ako bezdôvodné obohatenie.

3. Žalobca vzniesol námietku premlčania s poukazom na to, že bezdôvodné obohatenie má všeobecnú 2-ročnú premlčaciu subjektívnu lehotu. Tá vyplýva z § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka (zákon č. 40/1964 Zb.). Žalovaná poukázala na to, že zmluvný vzťah účastníkov bol obchodný záväzkový vzťah, ktorý sa riadil Obchodným zákonníkom 513/1991 Zb., ktorý v § 397 stanovil všeobecnú 4-ročnú premlčaciu dobu. Aké to je bezdôvodné obohatenie upravené v § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka, je bezdôvodným obohatením majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov, tak bezdôvodné obohatenie komplexne upravené v Obchodnom zákonníku, tak premlčanie pri bezdôvodnom obohatení pri obchodno-záväzkových vzťahoch sa riadi všeobecnou 4-ročnou premlčacou dobou podľa § 397 Obchodného zákonníka. Nárok žalovanej spoločnosti na vydanie bezdôvodného obohatenia nie je nárok premlčaný.

4. Súd nárok žalobcu posudzoval ako zmluvu o sprostredkovaní, pretože žalobca neotváral žiadne obchodné prípady so zájemcami v prospech žalovanej obchodnej spoločnosti GABIKA s.r.o.. Nie sú naplnené predpoklady posudzovať zmluvný vzťah ako zmluvu o obchodnom zastúpení podľa § 652 ods. 1 Obchodného zákonníka. Obchodné prípady žalobca dojednal pre spoločnosť F., nie pre spoločnosť

GABIKA s.r.o.. Spoločnosť F. spoločnosti GABIKA s.r.o. vyplácala provízie v dojednanej výške a z nej GABIKA s.r.o. vyplácala obchodnú províziu žalobcovi v dojednanej výške 7 %, resp. neskôr vo výške 8 % z hodnoty predaného tovaru. Čo sa týka franchisingovej zmluvy C.. B., tam pri obchodoch dojednávaných žalobcom, nemá nárok na províziu z obchodov uzavretých s maloobchodnou predajňou záujemcu, a to podľa bodu III. podbodu 3.6 zmluvy o sprostredkovaní. Keďže žalobca nebol obchodným zástupcom, nevzniklo mu ani právo na odstúpné 11.583,17 euro podľa § 669 ods. 1 Obchodného zákonníka. Ak došlo k odstúpeniu zmluvy, nie je nárok ani na vyplatenie ušlého zisku za december 2010 až marec 2011. K odstúpeniu od zmluvy došlo z dôvodu porušenia povinnosti žalobcu vo vzťahu k spoločnosti F., kde tejto spoločnosti žalobca dlhoval pomerne vysokú čiastku, čo vyplýva z rozhodnutia Okresného súdu v M. vo veci spis. zn. 110C/114/2010. K ukončeniu zmluvného vzťahu došlo s odkazom na bod IV. podbod 5.2 zmluvy o sprostredkovaní, že pri plnení svojho záväzku je sprostredkovateľ povinný zdržať sa akéhokoľvek konania, ktoré by mohli ohroziť záujmy alebo poškodiť dobré meno záujemcu a v neposlednom rade je povinný vykonávať a vystupovať v súlade so zásadami poctivého obchodného styku a dobrými mravmi. Nepláťím dluh spoločnosti s.a.m. žalobca ohrozil obchodné záujmy žalovanej obchodnej spoločnosti, pre ktorú GABIKA s.r.o. odstúpila od zmluvy listom zo 6.12.2010. Preto súd nárok žalobcu v celosti zamietol. Čo sa týka protinávrhu žalovanej obchodnej spoločnosti na 3.546,21 eur, ktoré predstavujú 1 % nevyplatených provízií z roku 2009 v rozsahu 1.424,- eur, ako aj provízie za rok 2010 vo výške 1 %, čo je suma 1.353,57 eur, kedy došlo k vyplateniu provízie 8 % namiesto dohodnutých 7 %. Neoprávnene vyplatených 2.777,57 eur, predstavuje bezdôvodné obohatenie, ktoré musí žalobca žalovanej obchodnej spoločnosti vydať. Došlo aj k vyplateniu 2 % provízie z obchodných prípadov dodávok tovaru C.. B. v celkovej sume 768,64 euro vyplatených provízií, ktoré žiada vrátiť. Súd zaviazal žalobcu na vrátenie bezdôvodného obohatenia 3.546,21 euro. O trovách konania účastníkov súd rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

5. Proti rozsudku okresného súdu dal odvolanie právny zástupca žalobcu. Zmluva o sprostredkovaní je len formálnym označením, pričom sa jedná o zmluvu o obchodnom zastúpení. Zmluvné vzťahy treba vykladať z hľadiska obsahu zmluvy, kde sprostredkovateľ sa zaväzuje vyvíjať činnosť pre záujemcu smerujúcu k vyhľadávaniu tretích osôb na uzavretie zmluvy o predaji tovaru spoločnosti F. M.. To zodpovedá § 652 ods. 1 Obchodného zákonníka, že obchodný zástupca ako podnikateľ vyvíja činnosť smerujúcu k uzatvoreniu určitého druhu zmluvného dojednania zastúpeného a na jeho účet a zastúpený sa zaväzuje zaplatiť obchodnému zástupcovi províziu. Žalovaná poverila žalobcu výkonnou činnosťou, ktorá smerovala k uzavretiu kúpnych zmlúv medzi tretími osobami a spoločnosťou F..R..U... Čo sa týka vyplatených provízií C.. B., tak žalobca doúčtoval 6 % výšky provízie z pôvodne platených 2 % až do zmluvných 8 %. V žiadnom prípade nie je možný predaj tovaru medzi spoločnosťou F..R..U.. R. C.. B. považovať za maloobchodný predaj v zmysle III. podbodu 3.6 zmluvy o sprostredkovaní, za ktorú činnosť by žalobcovi nepatrila provízia. Žalobca sponchybnuje právo žalovanej odstúpiť od zmluvy pre hrubé porušenie zmluvných dojednaní. Nebolo preukázané, aby žalobca čo len náznakom porušil niektoré ustanovenie zmluvy medzi žalobcom a žalovanou obchodnou spoločnosťou. Čo sa týka premlčacej doby, a to § 397 Obchodného zákonníka, tak je potrebné vychádzať zo všeobecnej 2-ročnej premlčacej doby z hľadiska § 107 Občianskeho zákonníka. Navrhuje zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie a žiada vyhovieť v celom rozsahu vrátane úrokov z omeškania a zaplatenia zmluvnej pokuty.

6. Žalovaná obchodná spoločnosť navrhuje potvrdiť rozhodnutie súdu prvej inštancie ako veci správnej. Bol uzavretý zmluvný vzťah, ktorý podľa gramatického obsahového posúdenia zmluvy je zmluvou o sprostredkovaní, nie o obchodnom zastúpení. Nemožno hovoriť o obchodnom zastúpení podľa § 652 a nasl. Obchodného zákonníka, keďže ten hovorí o vyvíjaní činnosti smerujúcej k uzavretiu určitému druhu zmlúv v mene zastúpeného a na jeho účet. Vždy sa jedná o predaj tovaru spoločnosti F..R..U..., ktorý sprostredkoval žalobca. Čo sa týka odstúpenia od zmluvy, žalobca poškodzoval dobré meno žalovanej obchodnej spoločnosti. Pri franchisových partneroch skončilo právo na vyplácanie odmeny za nákup pre takýto subjekt, a tým aj vyplácanie provízie pre žalobcu. Žalobca hrubým spôsobom porušoval svoje povinnosti kúpy tovaru od spoločnosti F..R..U.. a priamo ohrozoval existenciu žalovanej obchodnej spoločnosti. Za hrubé porušenie povinnosti žalobcom došlo k odstúpeniu od zmluvy.

7. Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 22.12.2014 č.k. 4Cob/14/2014-437 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa výrokom o zamietnutí žaloby žalobcu na zaplatenie ušlého zisku za obdobie 1.12.2010 do 31.3.2011 v sume 3.182,24 euro s príslušným úrokom z omeškania, ako aj odstúpného 11.583,17 euro s príslušným úrokom z omeškania 9 % ročne od 14.10.2010 do zaplatenia. Potvrďuje rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o povinnosti žalobcu zaplatiť žalovanému 2.777,57 eur do 3 dní od právoplatnosti

rozsudku. Vo zvyšku zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil na ďalšie konanie. Krajský súd poukázal na to, že zmluvný vzťah účastníkov je potrebné posudzovať ako nepomenovanú zmluvu podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka, kde účastníci môžu uzavrieť aj takú zmluvu, ktorá nie je upravená ako typ zmluvy. Ak účastníci dostatočne neurčia predmet svojich záväzkov, zmluva nie je uzavretá. Aj keď zmluvný vzťah účastníkov vychádzal z uzavretej písomnej zmluvy o sprostredkovaní, tak žalobca sa domáhal hodnotenia tejto zmluvy ako zmluvy o obchodnom zastúpení. Takejto zmluve chýba základný atribút zmluvy o obchodnom zastúpení, a to, že žalobca ako obchodný zástupca vyvíjal v prospech žalovanej obchodnej spoločnosti činnosť k tomu, aby žalovaná obchodná spoločnosť mohla uzavrieť s treťou osobou obchody. Táto podmienka nebola naplnená, pretože zmluvný vzťah účastníkov, a to žalobcu a žalovanej, nemožno hodnotiť ako zmluvu o obchodnom zastúpení. Zmluva o sprostredkovaní podľa § 642 Obchodného zákonníka definuje záväzok sprostredkovateľa vyvíjať činnosť smerom k tomu, aby záujemca mal príležitosť uzavrieť určitú zmluvu s treťou osobou a záujemca sa zaväzuje zaplatiť sprostredkovateľovi odplatu (províziu), pričom by malo ísť o jednotlivé prípady, nie opakované, ale permanentne zastúpenie, ako pri obchodnom zastúpení. Ak sa bude vychádzať z obsahu predmetu zmluvy (bod II. podbod 2.1 zmluvy o sprostredkovaní Č.. X/XXXX), žalobca ako sprostredkovateľ sa zaviazal vyvíjať činnosť pre žalobcu pre záujemcu - žalovanú obchodnú spoločnosť smerujúcej k vyhľadávaniu tretích osôb na uzavretie zmluvy o predaji tovaru spoločnosti F. M. (športové oblečenie v rámci maloobchodnej siete na území Slovenskej republiky). Definícia predmetu zmluvy je daná. Preto nemožno zmluvu o sprostredkovaní hodnotiť ako zmluvu o obchodnom zastúpení. Potom ani žalobca nemá nárok na náhradu škody, či odstupné (§ 344 Obchodného zákonníka dáva možnosť odstúpiť od zmluvy, ak je o tom dohoda účastníkov). Povinnosti uvedené v bode IV. podbodu 5.2 v návaznosti na bod VII. podbod 7.4 boli zmluvou porušené, ak žalobca nebol korektný vo svojich povinnostiach k spoločnosti F..R..U.. a vyvolal nebezpečenstvo ukončenia spolupráce spoločnosti F..R..U.. a žalovanej. Potom žalobca nemá ani nárok na odstupné podľa § 669 Obchodného zákonníka za obdobie od decembra 2010 do marca 2011, čím nevznikne právo na odstupné vo výške primeranej ročnej provízie z priemeru provízií získaných obchodným zástupcom v priebehu posledných 5 rokov. Odvolací súd konštatoval, že súd nedostatočne riešil otázku dokazovania, či má žalobca nárok na doplatok provízie za október a november 2011 v čiastke 888,21 euro, či 1.935,44 eur vo vzťahu s franchisovým zákazníkom a práva na vyplatenie provízie. Súd zamietol nárok žalobcu na zaplatenie provízie za október a november 2011, resp. doplatok provízie C.. B. v rozsahu 2.305,73 eur. Nebolo možné z vykonaného dokazovania potvrdiť, aby žalovaná obchodná spoločnosť mala právo na vrátenie vyplatenej provízie 6 % z dodaného tovaru C.. B. v rozsahu 748,64 euro. V spise sú len doklady o získaných províziách. Okresný súd musí urobiť dostatočné zistenia na to, či žalobcovi vznikol nárok na vyplatenie provízie za október a november 2010. Preto súd potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa o zamietnutí žaloby vo vyššie uvedenom rozsahu a potvrdil rozhodnutie o povinnosti žalobcu zaplatiť žalovanému províziu 2.777,37 eur. Vo zvyšku rozsudok zrušil.

8. Na dovolanie žalobcu najvyšší súd uznesením zo dňa 20.4.2017 č.k. 2Obdo/13/2016 - 506 zrušil rozsudok krajského súdu a vec vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení uznesenia súd uviedol, že odvolací súd použil ustanovenie § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka, ktoré považoval za rozhodujúce vo veci. Preto mal vyzvať účastníkov v súlade s § 203 ods. 2 O.s.p., aby sa k možnému použitiu tohto paragrafu vyjadrili. Potom rozhodnutie súdu odvolacieho je nečakané, založené na iných právnych záveroch než rozhodnutie súdu prvej inštancie. Pre nedodržanie procesných postupov bolo potrebné zrušiť rozhodnutie súdu druhej inštancie a vec vrátiť na nové rozhodnutie.

9. Odvolací súd zistil, že uznesením Okresného súdu M. C.. zo dňa 3.10.2016 bol vyhlásený konkurz na majetok dlžníka: K. V., ktorý uznal konkurz za malý. Za správcu konkurznej podstaty ustanovuje M. M..F.. F.o sídlom kancelárie v M. (rozhodnutie č.k. XXK/XX/XXXX-XXX z 3.10.2016). Správca konkurznej podstaty bol vyzvaný odvolacím súdom na možné posúdenie zmluvného nároku z nepomenovanej zmluvy podľa predchádzajúceho rozsudku krajského súdu z 22.12.2014. Žalobca sa ale k novej právnej kvalifikácii nároku žalobcu nevyjadril.

10. Zástupca žalovaného trval na podanom vzájomnom návrhu.

11. Krajský súd prejednal vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáhal preskúmania napadnutého rozhodnutia (podľa § 380 ods. 1 CSP, odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný), pričom odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, pokiaľ sa týka potvrdenia rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí žaloby žalobcom zaplatiť ušlý zisk 3.182,24

eur, či odstupné 11.583,17 eur a potvrdzuje povinnosť žalobcu zaplatiť žalovanému 2.777,57 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP, že súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhnuté dôkazy a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Okresný súd pri posúdení nároku žalobcu vychádzal z toho, že zmluvný vzťah účastníkov je zmluvou o sprostredkovaní podľa § 642 Obchodného zákonníka, že zmluvou sa sprostredkovateľ zaväzuje, že bude vyvíjať činnosť smerujúcu k tomu, aby záujemca mal príležitosť uzavrieť určitú zmluvu s treťou osobou, a záujemca sa zaväzuje zaplatiť sprostredkovateľovi odplatu (províziu). V žiadnom prípade nemohlo ísť o zmluvu o obchodnom zastúpení podľa § 652 ods. 1 Obchodného zákonníka, pretože obchodné prípady žalobca vykonával pre spoločnosť F..R..U., nie pre žalovanú spoločnosť GABIKA s.r.o.. Odvolací súd konštatuje, že nie je možné Zmluvu o sprostredkovaní č. X/XXXX uzavretú medzi GABIKA s.r.o. ako záujemcom a K. V. ako sprostredkovateľom považovať za zmluvu o obchodnom zastúpení, pretože tejto zmluve chýba základný atribút zmluvy o obchodnom zastúpení, a to, že žalobca ako obchodný zástupca vyvíja činnosť v prospech žalovanej obchodnej spoločnosti k tomu, aby žalovaná obchodná spoločnosť mohla uzavrieť s treťou osobou obchody. Táto podmienka nenapĺňa, pretože zmluvný vzťah účastníkov, a to žalobcu a žalovanej, nemožno vnímať ako zmluvu o obchodnom zastúpení. Zmluvu účastníkov možno charakterizovať skôr ako nepomenovanú zmluvu podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka, kde účastníci môžu uzavrieť takú zmluvu, ktorá nie je upravená ako osobitý typ zmluvy. Ak účastníci dostatočne neurčia predmet svojich záväzkov, zmluva nie je uzavretá. Podľa zmluvy záujmom žalovanej obchodnej spoločnosti bolo to, aby žalobca vykonával ponuku tovaru a jeho predaj pre spoločnosť F..R..U. v rámci maloobchodného predaja, tak že žalobca vždy našiel v maloobchodného záujemcu, ktorému ponúkal tovar spoločnosti F..R..U. a tento záujemca sprostredkovane uzatváral zmluvy priamo so spoločnosťou F..R..U., kde za F..R..U. podpisoval objednávku žalobca (výpoveď žalobcu na čl. 125 spisu), pričom záujemca podklady na uzavretie zmluvy získal od žalobcu. Materiály a cenové ponuky, vzorky boli doručené priamo spoločnosťou GABIKA s.r.o. žalobcovi, pričom ich získaval od spoločnosti F..R..U. na základe predchádzajúcej uzavretej zmluvy o obchodnom zastúpení medzi spoločnosťou F..R..U. a žalovanou obchodnou spoločnosťou GABIKA s.r.o. (čl. 148 spisu). Žalobca napadol odstúpenie od zmluvy, pričom okresný súd považoval odstúpenie za platné. Žalovaná obchodná spoločnosť mala od 25.10.2007 uzavretú zmluvu so spoločnosťou F. R. F. S. - F..R..U. F..E..D. zmluvu o obchodnom zastúpení, ktorá v bode IV. mala uvedené, že zástupca ručí za splnené záväzky tretej osoby za zmluvu, k jej uzavretiu vyvinul činnosť podľa ods. 3.1 tejto zmluvy, a ktoré uzavreli menom zastúpeného, pričom podľa Zmluvy o sprostredkovaní č. X/XXXX medzi GABIKA s.r.o. a K. V. ako sprostredkovateľom boli IV. práva a povinnosti zmluvných strán podbodu 5.2 je uvedené, že sprostredkovateľ zároveň prehlasuje, že k predmetu zmluvy bude pristupovať zodpovedne a nebude poskytovať záujemcovi informácie, o ktorých môže vedieť, že nie sú pravdivé, prípadne by mohlo ich použitie akýmkoľvek spôsobom ohroziť záujmy záujemcu. Pri plnení svojho záväzku je sprostredkovateľ povinný zdržať sa akýchkoľvek konaní, ktoré by mohli ohroziť záujmy alebo poškodiť dobré meno záujemcu a v neposlednom rade je povinný konať a vystupovať v súlade so zásadami poctivého obchodného styku a dobrými mravmi. Podľa žalovanej obchodnej spoločnosti žalobca porušil tieto ustanovenia zmluvy o sprostredkovaní, pretože žalobca spôsobil spoločnosti s.a.m. problémy s tým, že neplatil za dodávky tovaru. Vo veci rozhodoval Okresný súd M. č.k. 110C/114/2010-23, kde žalobca bol zaviazaný zaplatiť spoločnosti F.XX 4.027,06 euro s príslušným úrokom z omeškania. Konateľ spoločnosti F..R..U. Z. E. upozornil žalovanú obchodnú spoločnosť, aby doriešila postavenie svojho sprostredkovateľa (žalobcu), ktorý neplní svoje záväzky z kúpnych zmlúv a poškodzuje spoločnosť F..R..U... F..R..U.. dal jasnú požiadavku ukončiť zmluvu s pánom V. alebo spoločnosť F. ukončí zmluvu so spoločnosťou GABIKA. Je to vo vyjadrení na čl. 240 spisu. Na čl. 138 spisu je stanovisko spoločnosti F..R..U. z 25.11.2010, že pre spoločnosť F..R..U. nie je prípustné, aby naďalej spolupracovala so spoločnosťou, ktorá podporuje obchodnú spoluprácu s dlžníkom K. V., ktorý ju plne ignoruje. Tým sa stala aj Vaša spoločnosť nedôveryhodným obchodným partnerom. Ak si žalovaná obchodná spoločnosť chcela chrániť svoje záujmy, odstúpila od zmluvy so žalobcom listom zo 6.12.2010. Tu poukázal na čl. IV. podbodu 5.2 Zmluvy o sprostredkovaní. Podľa § 344 Obchodného zákonníka, od zmluvy možno odstúpiť iba v prípadoch, ktoré ustanovuje zmluva alebo tento alebo iný zákon. Ak žalobca napadá neplatnosť odstúpenia od zmluvy, tak jednoznačne možnosť odstúpenia vyplýva z čl. IV. podbodu 5.2 zmluvy. Žalovaná obchodná spoločnosť dostala ultimátum od spoločnosti F., že bude nedôveryhodným partnerom, pokiaľ bude udržiavať zmluvné vzťahy so žalobcom, ktorý hrubo porušuje svoje povinnosti vo vzťahu k spoločnosti F..R..U... Ak podbod IV. definuje zásady poctivého obchodného styku a dobré mravy, pričom sprostredkovateľ nemal ohroziť spoločnosti dobré meno záujemcu, tak evidentne neplatenie žalobcu viedol k tomu, že obchodné záujmy žalovanej obchodnej spoločnosti boli

ohrozené možnosťou ukončenia zmluvného vzťahu so spoločnosťou F..R..U... Keďže žalobca ohrozoval strategické a ekonomické záujmy žalovanej obchodnej spoločnosti, mali dôvod na odstúpenie od zmluvy podľa § 344 Obchodného zákonníka, ak to dohoda účastníkov umožňuje.

12. Ak žalobca nemal uzavretú zmluvu o obchodnom zastúpení, ale nepomenovanú zmluvu, pretože zmluva o sprostredkovaní podľa § 642 Obchodného zákonníka je skôr jednostrannou záležitosťou a nemalo by ísť o opakované prípady, a nejde ani o obchodné zastúpenie, pretože žalobca priamo nevyvíjal činnosť v prospech žalovanej obchodnej spoločnosti. Potom Zmluva o sprostredkovaní č. X/XXXX je nepomenovanou zmluvou, kedy žalobca nachádzal odberateľov tovaru pre spoločnosť F..R..U..., pričom spoločnosť F..R..U.. vyplácala provízie za predaný tovar v Slovenskej republike firme GABIKA s.r.o. Tá na základe uzavretej zmluvy o sprostredkovaní vyplácala províziu žalobcovi. Keďže nešlo o zmluvu o sprostredkovaní, ani zmluvu o obchodnom zastúpení, potom žalobcovi nevznikajú nároky týkajúce sa zmluvy o obchodnom zastúpení na odstúpenie podľa § 669 ods. 1 Obchodného zákonníka, či na náhradu za ušlý zisk za obdobie od decembra 2010 do marca 2011. Obchodný zákonník hovorí o náhrade škody, pričom škoda je ušlý zisk, keď podľa § 379 Obchodného zákonníka, ak tento zákon neustanovuje inak, nahrádza sa skutočná škoda ušlý zisk, potom u žalobcu nie sú nároky na náhradu ani ušlého zisku 3.172,24 euro, ani na odstúpenie 11.583,17 euro, tak ako o tom rozhodol súd prvej inštancie. Ak žalobca nemal právo na ušlý zisk, či na odstúpenie zo zmluvy o obchodnom zastúpení, ktoré nároky nie sú upravené v nepomenovanej zmluve označená ako zmluva o sprostredkovaní, potom nemá nárok žalobca na zaplatenie úrokov z omeškania, či zmluvnej pokuty, ak základ nároku žalobcu nevznikol. Preto krajský súd potvrdzuje rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti zamietnutia žaloby žalobcu na zaplatenie ušlého zisku za obdobie od 1.12.2010 do marca 31.3.2011 v sume 3.182,24 eur s príslušným úrokom z omeškania. Žalovaný pre porušenie povinnosti žalobcu podľa bodu IV. podbodu 5.2 zmluvy mohol pristúpiť k odstúpeniu od zmluvy (bod VII. podbod 7.4), pričom účinky odstúpenia nastali doručením odstúpenia od zmluvy (§ 349 ods. 1 Obchodného zákonníka). Potom podľa § 351 ods. 1 Obchodného zákonníka zanikajú všetky povinnosti zmluvných strán zo zmluvy.

13. Krajský súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie o povinnosti žalovaného zaplatiť 2.777,57 euro ako bezdôvodné obohatenie pri vyplatených províziách v 1 % výške pôvodne zmluvne dojednaná provízia 7 %, pričom v roku 2010 a 2009 boli vyplácané provízie 8 %. Aj keď žalovaná mala dojednanú s iným sprostredkovateľom C.. M. províziu 8 %, so žalobcom je zmluvne riešená provízia v rozsahu 7 %. Ak žalobca mal vyplácané provízie o 1 % vyššie, vzniklo u neho z hľadiska § 451 ods. 1 Obchodného zákonníka bezdôvodné obohatenie. V roku 2009 1 % je suma 1.424,- eur a v roku 2010 1 % je 1.353,57 eur. V súčte je to 2.777,57 eur, ktoré ako bezdôvodné obohatenie, musí žalobca vrátiť. Čo sa týka námietky premlčania zo strany žalobcu, že platí všeobecná 2-ročná premlčacia doba z hľadiska § 107 ods. 1 Obchodného zákonníka, tak je potrebné vychádzať z § 397 Obchodného zákonníka, kde na zmluvný vzťah podnikateľov platí všeobecná 4-ročná premlčacia doba. Tá platí aj pre bezdôvodné obohatenie. Na vydanie bezdôvodného obohatenia z obchodno-závazkových vzťahov platí všeobecná 4-ročná lehota. O tom je rozhodnutie Najvyššieho súdu SR vo veci 1Obdo V 5/2008, kde nároky z vydania bezdôvodného obohatenia sa premlčujú vo všeobecnej 4-ročnej premlčacej dobe. Preto rozhodnutie súdu prvej inštancie je správne, pokiaľ súd zaviazal žalobcu na vrátenie neoprávnene vyplatenej provízie 2.777,57 eur.

14. Predmetom nároku žalobcu je zaplatenie provízie za október 2010 v čiastke 888,21 euro a za november 2010 v čiastke 1.935,44 euro. Na č. I. 43 spisu je návrh urovnania z 22.12.2010, kde žalovaná obchodná spoločnosť uznala povinnosť doplatiť za október 2010 sumu 598,54 eur a za november 2010 sumu vo výške 671,11 eur. Žalobca ďalej požaduje doplatenie provízie z obchodov C.. B. v čiastke 2.305,93 eur. Podľa žalobcu mala mu byť platená provízia 8 % z obchodných prípadov C.. B., ale boli mu preplácané len 2 %, takže 6 % rozdiel predstavuje práve sumu 2.305,93 eur. Žalovaná obchodná spoločnosť sa bránila tejto povinnosti s poukazom na to, že C.. B. mala maloobchodné predajne, bola tzv. franchisingovou zákazníkcou, ktorá priamo obchodovala so spoločnosťou F..R..U... Podľa bodu III podbodu 3.6 zmluvy sprostredkovateľovi nevzniká nárok na odmenu z obchodných prípadov maloobchodnej predajne záujemcu. Franchisingový kupujúci bol priamo napojený na spoločnosť F..R..U., a spoločnosť GABIKA nevznikol nárok od spoločnosti s.a.m. na vyplatenie provízie, a ani žalobca by nemal právo na časť vyplatených provízií. Súd prvého stupňa nedostatočne riešil otázku a nevykonal dokazovanie na to, či má žalobca nárok na doplatok provízií za október a november 2011 v čiastke 888,21 eur či 1.935,44 eur, resp. nie sú došetrené otázky vzťahu franchisingových zákazníkov a práva na výplatu provízie. Okresný súd pri nedostatočnom zistení skutkového stavu nesprávne rozhodol,

pokiaľ zatiaľ zamietol návrh žalobcu na zaplatenie provízie za október a november 2010, resp. doplatku provízie C.. B. v rozsahu 2.305,93 eur, resp. nebolo možné z vykonaného dokazovania zatiaľ potvrdiť, aby žalovaná obchodná spoločnosť mala právo na vrátenie nevyplatených provízií 6 % z dodaného tovaru C.. B. v rozsahu uplatnených 768,64 eur. V súdnom spise sú doložené doklady žalobcu o získaných províziách (č. I. 160 spisu), resp. na č. I. 226, 227 a 228 spisu, kde sú doložené obchodné prípady žalobcu, ale z odôvodnenia rozhodnutia ani nevyplýva, prečo súd nepovažuje nároky žalobcu na doplatenie provízie za október a november 2010 ako dôvodné. Nevyporiadal sa ani s návrhom na urovanie (č. I. 43 spisu) z 22.12.2010, kde došlo k čiastočnému uznaniu nároku žalobcu na 1.219,65 eur, resp. nie je dostatočne jasne zdôvodnené, prečo u žalobcu nie je nárok na vyplatenie provízie z maloobchodného predaja z hľadiska bodu III. podbodu 3.6 Zmluvy o sprostredkovaní č. X/XXXX, že sprostredkovateľovi nevznikol nárok na odmenu z obchodných prípadov maloobchodnej predajne záujemcu. V odvolacom konaní bolo potvrdené, že C.. B. mala mať 3 franchisingové predajne v V. V., kde na dodávku tovaru mala byť podpísaná franchisingová zmluva z 25.9.2009, resp. ďalšie predajne boli otvorené v G. 19.7.2010 či v U. 1.9.2010. Okresný súd hodnotil franchisingovú zmluvu C.. B. z roku 2009, ale táto mala aj ďalšie predajne (U., G.) a nie je jasné, či aj na tieto predajne boli franchisingové zmluvy vylučujúce provízie pre žalobcu V rozhodnutí súdu prvého stupňa nie je dôsledne posúdený dopad bod III bodu 3.6 zmluvy pri maloobchodných predajniach záujemcu a ani franchisingovými kupujúcimi.

15. Okresný súd musí urobiť dostatočné zistenie na to, či žalobcovi vznikol nárok na vyplatenie doplatku provízie za október a november 2010, resp. aký nárok žalobcu na províziu je v prípade vykazovaných objednávok zo strany C.. B.. Až po zistení týchto skutočností môže okresný súd nanovo rozhodovať o zvyšku nároku žalobcu či žalovanej obchodnej spoločnosti. Preto krajský súd rozsudkom zo dňa 22.12.2012 zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa v prevyšujúcej časti, pokiaľ sa týka nárokov žalobcu pri zamietnutí doplatku provízií za október a november 2010 či doplatku provízie z obchodných prípadov týkajúcich sa predaja tovaru odberateľky C.. B., vrátane príslušenstva. Je zrušená aj tá časť rozhodnutia súdu prvého stupňa, pokiaľ bolo vyhovené nároku žalovanej obchodnej spoločnosti na zaplatenie bezdôvodného obohatenia z obchodných prípadov C.. B. z vyplatených provízií v rozsahu 768,64 eur a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie dokazovanie vo vyššie naznačenom postupe.

16. Keďže odvolací súd zrušil v rozsudku dňa zo 22.12.2014 rozhodnutie súdu prvého stupňa v prevyšujúcej časti, bolo potrebné zrušiť aj výrok rozsudku v časti trov konania. Dovolací súd zrušil rozsudok krajského súdu len v jeho napadnutej časti, t.j. dovolaním nebol napadnutý rozsudok v zrušujúcej časti. Až po rozhodnutí o celom predmete súdneho konania bude môcť súd prvej inštancie nanovo rozhodnúť o náhrade trov konania, vrátane trov tohto a dovolacieho konania.

17. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).